5. Úseky, vrchlíky a spol.

Pro připomenutí vzorce z Wikipedie:

- objem kulové úseče $V=\frac{1}{3}\pi v^2(3r-v)=\frac{1}{6}\pi v(3\varrho^2+v^2),$ povrch kulového vrchlíku $S=2\pi rv=\pi(\varrho^2+v^2).$

Úloha 1. Jaký povrch a objem bude mít činka, která vznikla spojením dvou koulí o poloměru 5 cm válcem o poloměru podstavy 3 cm a výšce 15 cm? Jakou bude mít hmotnost, jestliže je celá z železa o hustotě $7.874 \,\mathrm{g\cdot cm^{-3}}$?

Úloha 2. Vodojem kulového tvaru je naplněn z jedné poloviny svého objemu a obsahuje 315 m³ vody. Určete jeho poloměr. Jaký je povrch vodojemu? Kolik bude stát jeho natření barvou, jestliže 4,5 kg barvy o vydatnosti 26 m²·kg⁻¹ stojí 780 Kč?

Úloha 3. Jaký poloměr měl kulový pomeranč, pokud objem úseče o výšce 2 cm ie $50 \, \text{cm}^3$?

Úloha 4. Země je přibližně koule s poloměrem 6378 km.

- (a) Určete plochu zemského povrchu ležícího v severním mírném pásmu (mezi obratníkem 23°27′ a polárním kruhem 66°33′).
- (b) Kolik procent zemského povrchu onen mírný pás tvoří?

Úloha 5 (k této úloze se mi nechtělo vymýšlet čísla). Rozmyslete si, jak by se počítal objem létajícího talíře:

- **1.** povrch: $270\pi\,\mathrm{cm}^2 \doteq 848,\!23\,\mathrm{cm}^2,$ objem: $459\pi\,\mathrm{cm}^3 \doteq 1441,\!99\,\mathrm{cm}^3,$ hmotnost: cca 11 354 g
- **2.** poloměr $3\sqrt[3]{\frac{35}{2\pi}} \doteq 5{,}32\,\text{m}$, povrch $18\sqrt[3]{35^2 \cdot 2\pi} \doteq 355{,}4\,\text{m}^2$, cena cca 2369 Kč (pokud můžeme kupovat barvu jen po baleních po 4,5 kg, tak potom jsou potřeba 4 balení celkem za 3120 Kč)
- 3. $\frac{75+4\pi}{6\pi} \doteq 4{,}65 \,\mathrm{cm}$
- **4.** (a) cca $1.3277 \cdot 10^8 \,\mathrm{km}^2$ (b) cca $25.973 \,\%$
- **5.** Spočteme objem úseče, která tvoří "trup", od ní odečteme tu malou úseč, která zasahuje do "kabiny", a k tomu by se přičetl objem "kabiny".